

Predmet Projektiranje 1-5 (v nadaljevanju seminar) predstavlja jedro in hrbtnico Enovitega magistrskega študijskega programa arhitektura, ki je že od ustanovitve študija arhitekture na Ljubljanski univerzi uveljavljena in preizkušena oblika mentorskega dela s študenti. Izhaja iz tradicionalne oblike Wagnerjeve in Plečnikove šole, ki je temeljila na močni osebnosti učitelja in na celovitem povezovanju najširših humanističnih pogledov, tehničnih znanj in veščin, z umetnostjo arhitektonskega komponiranja ter na spodbujanju zavedanja o družbeni odgovornosti arhitektov v najširšem socialnem in kulturnem kontekstu. S svojo specifično obliko dela v manjših skupinah in ob neposrednem vsakodnevem stiku študenta z mentorjem, vodjo seminarja, predstavlja seminar simulacijo dejanskega dela poklicnega arhitekta v praksi. Mentor, načeloma mednarodno uveljavljeni arhitekt in razumnik, je dolžan v okviru seminarских nalog osmisлити s svojim zgledom, znanjem in učenjem pomen raznolikih znanj pridobljenih pri drugih študijskih predmetih in spodbujati splošno razgledanost, intelektualno radovednost, kreativnost in umetniško občutljivost študentov.

Temeljna naloga predmeta je torej, da združuje s projektnim ter kompozicijskim pristopom v smiselno celoto vsa pridobljena znanja ostalih predmetov študijskega programa. Seminarski projekt je zaradi svoje celovitosti osnova za metodične vaje drugih predmetov.

Pedagogovo delo v seminarju je v veliki meri prepuščeno svobodni izbiri in presoji, pri čimer so zaradi pomembnosti tega predmeta v študijskem programu in odgovornosti, ki jo pri tem nosi mentor, s tem pravilnikom določena osnovna pravila pedagoškega dela, zato je

na podlagi Statuta Univerze v Ljubljani je Senat Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani na 17. seji, dne 10.09.2015 sprejel

Pravilnik za delo pri predmetih Projektiranje 1–5 Enovitega magistrskega študijskega programa arhitektura

1. člen

Pomen izrazov

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

- Projektiranje 1-5 so redni predmeti Enovitega magistrskega študijskega programa arhitektura, ki se izvajajo v vseh petih letnikih študija pod okriljem mentorja, nosilca predmeta.
- Mentor je pedagog z nazivom visokošolski učitelj, ki usmerja, vodi in ocenjuje skupino študentov in njihovo delo v seminarju. Pogoji mentorstva za izvajanje predmetov Projektiranje 1-5 so določeni s tem pravilnikom.
- Tehnični sodelavec je zunanji strokovnjak iz prakse, ki mora biti po izobrazbi arhitekt ali študent višjih letnikov Fakultete za arhitekturo, ki pri svojem študiju izkazuje nadpovprečne študijske uspehe;
- Seminar je zaključena skupina študentov enega ali več letnikov študija, ki jih vodi isti mentor. Obstaja več vrst seminarjev, ki so določeni s tem pravilnikom.

- Seminarska naloga je projektna naloga, ki jo določi in vsebinsko opredeli mentor, izdelava pa samostojno ali v skupini študent. Izdelava naloge sledi načelom, ki so s tem pravilnikom opredeljeni z načini poučevanja v seminarjih.
- Seminarski prostor je učilnica ali drug za to primeren prostor, kjer se izvaja poučevanje v seminarjih. Vsakemu seminarju pripada, glede na njegovo velikost, celota ali del prostora, ki je namenjen delu v seminarju.
- Zaključna predstavitev seminarjev je pregledna razstava seminarskih nalog vseh seminarjev.

2. člen

Namen in vsebina seminarjev

V seminarju se prepletata metodičen projektni pristop s kompozicijskim pristopom, značilnim za umetniško ustvarjanje. Seminar je organizacijski in pedagoški hibrid med frontalnim in tutorskim načinom poučevanja, ki seznanja študenta s procesom arhitekturnega projektiranja in integralnim znanjem arhitekturne kompozicije. V njem se spodbuja celosten pristop, ki vključuje po eni strani vsa znanja, ki jih študent pridobi pri drugih predmetih, po drugi pa preko interdisciplinarnega povezovanja tudi znanja strokovnjakov drugih področij, ki so pomembna za arhitekturno projektiranje in kompozicijo.

Projektne naloge v seminarju vključujejo znanja in veščine s področja arhitekturne teorije, kompozicije in tehnike. Znanja s področja humanistike umeščajo nalogo v širši družbeni kontekst. Delo je raziskovalne narave

Projektne naloge v seminarju so postopna priprava študenta na Zaključno delo študija, zato se tekom študija, od 1. do 5. letnika, zahtevnost, širina in tehtnost podanih nalog stopnjuje. Okvirna vsebina naloga posameznega letnika je določena v nadaljevanju tega pravilnika.

Mentor v seminarju je s svojim tekočim pedagoškim delom, lastno arhitekturno prakso in splošno etično držo profesionalni in moralni zgled študentom v svojem seminarju.

3. člen

Način poučevanja v seminarjih

Znanje arhitekturnega projektiranja in kompozicije, kakor tudi vsa druga znanja, ki so z njima povezana, organizirano študentom podaja mentor s svojimi sodelavci, asistenti in tehničnimi sodelavci.

O številu asistentov, ki sodelujejo v seminarju posameznega mentorja, glede na aktualno število študentov v seminarju, odloča Senat fakultete, o številu tehničnih sodelavcev pa dekan. Omenjeno število sodelavcev ni trajno in se prilagaja glede na kadrovske razmere fakultete ter število študentov v seminarju posameznega mentorja.

Poučevanje se v seminarju podaja na več načinov:

- preko obsežnejših pol- ali celoletnih projektnih nalog, ki jih skozi celoten čas poteka naloge spremlja, usmerja in ocenjuje mentor s svojimi sodelavci,
- preko projektnega in teoretičnega povezovanja seminarske naloge z vajami, ki se izvajajo pri ostalih predmetih tekočega letnika,
- preko kratkotrajnejših študijski delavnic – aplikativno usmerjenih nalog s praviloma znanim naročnikom, lokacijo in cilji,
- preko internih vmesnih in zaključnih predstavitev seminarskih nalog v obliki ustnih zagovorov in razstav,
- preko internih predavanj mentorja, sodelavcev, zunanjih predavateljev in študentov, s katerimi se spodbuja interdisciplinarni pristop in podajanje znanja starejših študentov mlajšim,
- preko organiziranih internih razprav in diskusij, z namenom poglobljanja poznavanja arhitekturne teorije,
- preko eno- ali večdnevni terenskih vaj in ekskurzij, s katerimi se študenti seznanjajo z s pomembnejšimi zgrajenimi arhitekturnimi deli doma in v tujini,
- z drugimi pedagoškimi pristopi, ki po presoji mentorja sledijo ciljem dela v seminarju.

Mentor je odgovoren, da študentom v svojem seminarju po najboljši moči predaja znanje, ki ga pridobil s svojim dosedanjim pedagoškim in praktičnim delom v praksi. Svoje projektantsko in kompozicijsko znanje je dolžan stalno izpolnjevati in ga nesebično deliti s študenti.

Mentor lahko po svoji presoji delo študentov organizira v poljubno velike skupine, pri čemer pa mora zagotoviti, da je posamezen študentov prispevek pri skupinskih nalogah razpoznaven in objektivno merljiv.

4. člen

Izbira seminarja

Vsi študenti z veljavnim študentskim statusom imajo pravico, da so vključeni v enega od seminarjev. Izbira je, razen v 1. letniku, prostovoljna. Mentor ima pravico, da v drugi polovici avgusta in prvi polovici septembra, v primeru, da je interes študentov za njegov seminar večji od s sklepom senata določenega števila, izvede uvodni razgovor z interesenti in po lastni presoji izbor študentov omeji.

Vključitev študenta v izbrani seminar je potrjena s posebnim obrazcem, ki ga izda Študijski referat, izpolni s potrebnimi podatki študent in ga podpiše mentor izbranega seminarja. Izpolnjen in podpisan obrazec mora študent ob vpisu v tekoči letnik študija oddati v referat.

Študijska komisija študente brez seminarja pred začetkom študijskega leta razporedi glede na dejansko zasedenost vseh seminarjev.

V letnem semestru 1. letnika so vsi redno in izredno vpisani študenti enakomerno razporejeni med velike seminarje po abecednem redu. Menjava seminarja brez objektivno tehničnih vzrokov ni dovoljena, o čemer na prošnjo študenta ali mentorja presoja študijska komisija pred začetkom poletnega semestra.

5. člen

Vrste seminarjev

Študent ima na voljo glede na letnik študija, osebne interese in željo po posebni usmeritvi v zadnjem letu študija na voljo tri vrste seminarjev: veliki seminar, mali seminar in usmerjeni seminar.

Veliki seminar je večja skupina študentov, ki poteka od prvega do petega letnika. V velikem seminarju se študent nauči osnov projektiranja in kompozicije sistematično, metodično in postopno od preprostih do kompleksnih projektnih nalog.

Mali seminar je manjša skupina študentov četrtega in petega letnika. V malem seminarju se študenti učijo osnov projektiranja na enak način kot v velikih, le da so skupine manjše, mentorji seminarja pa poučujejo samostojno brez sodelavcev.

Usmerjeni seminar je ozka skupina študentov petega letnika, ki se je na podlagi lastnih interesov odločila, da zadnji letnik študija in načeloma tudi zaključno delo osredotočijo na ožje področje arhitekture, ki ga posebej dobro in kompetentno obvladuje mentor usmerjenega seminarja.

Senat fakultete z vsakoletnim sklepom določi, kdo izmed visokošolskih učiteljev je mentor velikega, malega in usmerjenega seminarja. Obenem opredeli najmanjše možno število študentov v velikem seminarju ter največje možno število študentov v malem in usmerjenem seminarju.

Število študentov v velikem seminarju je določeno glede na skupno število vseh redno vpisanih študentov in število asistentov, ki so dodeljeni posameznemu mentorju velikega seminarja. Senat na predlog Študijske komisije določi normativno obremenitev na mentorja in asistenta, kar je podlaga za končno razporeditev minimalne obremenitve velikih seminarjev.

Število študentov v malem in usmerjenem seminarju je sorazmerno določeno glede na skupno število vseh redno vpisanih študentov v petem letniku, izkazan pretekli interes študentov za sodelovanje v seminarjih posameznih mentorjev in kakovost seminarskih nalog posameznega seminarja, predstavljenih na zaključni predstavitvi seminarjev

6. člen

Mentorstvo seminarjev

Mentor velikega seminarja je lahko pedagog, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je po izobrazbi arhitekt, na Fakulteti za arhitekturo s polnim delovnim časom zaposlen pedagog z nazivom visokošolski učitelj in nosilec rednega predmeta v kateremkoli letniku študija študijskega programa Enovitega magistrskega študijskega programa Arhitektura,

- je aktiven projektant, ki izkazuje stalne reference na področju arhitekturnega ali urbanističnega projektiranja,
- izkazuje stalno kakovost svojega projektantskega in kompozicijskega dela z odmevnostjo v domači in tuji strokovni javnosti. Kakovost dela se presoja glede na prejete nagrade na arhitekturnih ali urbanističnih natečajih, strokovne nacionalne in mednarodne nagrade in priznanja ter objave arhitekturnih del v publikacijah, ki jih stroka smatra kot relevantne.
- njegova dela ocenjuje mednarodna stroka kot pomembna umetniška dela.

Mentor malega seminarja je lahko pedagog, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je po izobrazbi arhitekt. Je na Fakulteti za arhitekturo s polnim delovnim časom zaposlen pedagog z nazivom visokošolski učitelj,
- je aktiven projektant, ki izkazuje reference na področju arhitekturnega ali urbanističnega projektiranja in kompozicije,
- izkazuje kakovost svojega projektantskega dela z odmevnostjo v domači ali tuji strokovni javnosti. Kakovost dela se sorazmerno presoja glede na prejete nagrade na arhitekturnih ali urbanističnih natečajih ter strokovne nagrade in priznanja.
- njegova dela ocenjuje stroka kot pomembna umetniška dela

Mentor usmerjenega seminarja je lahko pedagog, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je na Fakulteti za arhitekturo s polnim delovnim časom zaposlen pedagog z nazivom visokošolski učitelj,
- je arhitekt s teoretičnimi izkušnjami, ki izkazuje reference na področju v katerega je seminar usmerjen.

7. člen

Seminarski prostor

Mentor je odgovoren za primerno uporabo in varnost pri delu v seminarskem prostoru, ki je namenjen njegovemu seminarju.

Primerna uporaba vključuje skrb za ustrezno prehodnost prostorov v primeru urgentne evakuacije in skrben odnos študentov v seminarju do pohištva in opreme.

Varnost pri delu je zagotovljena s hrambo kompleta prve pomoči na dostopnem in vidnem mestu ter njegovim rednim vzdrževanjem. V primeru, da je komplet prve pomoči uporabljen ali nepopoln, je mentor seminarja o tem dolžan pisno obvestiti tajnika fakultete.

8. člen

Seminarska naloga

Seminarska naloga je projektna naloga z izkazanim programom, obliko in lego v konkretnem prostoru.

Mentor samostojno ali v dogovoru s svojimi sodelavci na začetku študijskega leta določi vsebino, predvideno stopnjo zahtevnosti, rok dokončanja in okvirno strukturo seminarske naloge, s čimer seznanijo študente v seminarju. Rok izdelave naloge je praviloma največ en ali dva semestra. V primeru, da mentor tekom študijskega leta izvaja tudi delavnice in druge oblike pedagoškega dela v seminarju, je rok izdelave naloge ustrezno krajši. Predvidena stopnja zahtevnosti mora biti skladna z letnikom študija in predvidenim rokom izdelave naloge.

Obseg, zahtevnost in širina projektnega pristopa se skozi letnike izvajanja predmeta Projektiranje stopnjuje od enostavnih do zahtevnih nalog. Pri izbiri vsebine seminarske naloge mora mentor upoštevati naslednje usmeritve:

Projektiranje 1 (poletni semester)

naloga	stavba, objekt manjših razsežnosti
vsebina	enostaven program (npr: enostanovanjska stavba, paviljon, preprosta galerija, ...)
konstrukcija	enostavna konstrukcija z manjšimi razponi, eno- ali dvoetažen objekt,
obdelava	upoštevani so bistveni pogoji konkretne lokacije, nosilna konstrukcija je nakazana, ni pa tehnično opredeljena, vsebina je kakovostno in funkcionalno določena ter ustrezno prikazana na načrtih

Projektiranje 2

naloga	stavba manjših do srednjih razsežnosti
vsebina	enostavnejši in enovit program (npr: večstanovanjska stavba ali manjša sosebska stan. hiš, vrtec, osnovna šola brez telovadnice, enostavna poslovna stavba, razstavna galerija, enostavni proizvodni obrati, ...)
konstrukcija	konstrukcija z manjšimi do srednje velikimi razponi z enim prevladujočim konstrukcijskim materialom, eno- ali dvoetažen objekt,
obdelava	<ul style="list-style-type: none">- upoštevani so bistveni pogoji konkretne lokacije,- nosilna konstrukcija je tehnično opredeljena,- vsebina je kakovostno in funkcionalno določena ter podrobneje prikazana na načrtih- tehnologija gradnje je določena in prikazana s fasadnim pasom,

Projektiranje 3

naloga	stavba srednjih do velikih razsežnosti v manj kompleksnem mestnem ali primestnem prostoru,
vsebina	zapletenejši program (npr: večja osnovna, srednja ali višja šola, gledališče, doma za stare, študentski dom, poslovna stavba s posebnim programom [kot npr. kongresna dvorana, športna dvorana, banket,

konstrukcija	razstavni prostor], sakralni objekt, muzej, ...) konstrukcija z mešanimi razponi in različnimi materiali, večetažen objekt,
obdelava	<ul style="list-style-type: none"> - upoštevani so relevantni pogoji konkretne lokacije, - nosilna konstrukcija je tehnično opredeljena in okvirno dimenzionirana, - vsebina je kakovostno in funkcionalno določena ter podrobneje prikazana na načrtih, - tehnologija gradnje je določena in prikazana s shemami ali fasadnim pasom,

Projektiranje 4

naloga	urbanistična zasnova in stavba(e) srednjih do velikih razsežnosti v kompleksnem mestnem ali primestnem prostoru,
vsebina	zapletenejši in sestavljen program različnih vsebin, večnamenske stavbe, ...
konstrukcija	konstrukcija z mešanimi razponi in različnimi materiali, večetažen objekt,
obdelava	<ul style="list-style-type: none"> - prikazane so pogoji in cilji urbanističnega in arhitekturnega posega v konkreten prostor, - nosilna konstrukcija je tehnično opredeljena in okvirno dimenzionirana, - vsebina je kakovostno in funkcionalno določena ter podrobneje prikazana na načrtih, - tehnologija gradnje je določena in prikazana s fasadnim pasom,

Projektiranje 5 (zimski semester)

naloga	kompleksna raziskovalna projektna ali teoretična naloga, ki združuje projektna, interdisciplinarna, usmerjena in teoretična znanja,
vsebina	konceptno usmerjena vsebina,
konstrukcija	konstrukcija je prilagojena nalogi in vsebini,
obdelava	obdelava se določi smiselno določi glede na nalogo in vsebino, a mora ustrezati zahtevnosti in širini obdelave določene za Projektiranje 4

Vse seminarske naloge morajo na zaključni predstavitvi biti predstavljene z osnovnimi načrti v ustreznem merilu (situacijski prikaz, tlorisi, prerezi in značilne fasade) in prostorskim prikazom (maketa in 3D predstavitev). Tehniko predstavitve po lastni presoji določi mentor samostojno ali v dogovoru s sodelavci oziroma študenti v seminarju.

Seminarska naloga je praviloma razdeljena na konceptno -teoretični in praktični del. Konceptno-teoretični del mora biti v 2., 3. in 4. letniku zaključen v zimskem semestru in načelno opredeljuje:

- teoretska izhodišča,
- cilje seminarske naloge,
- metode projektne pristopa,
- koncept oz. osrednjo misel projekta,
- in analizo konkretnega prostora (lokacije) umestitve projekta.

Projektni del, skladno s tem pravilnikom predvideno obdelavo, mora biti zaključen v poletnem semestru.

Glede na individualni dogovor med mentorjem in študentom v seminarju v 5. letniku, lahko seminarska naloga pri projektiranju 5 poteka preko celega študijskega leta v zimskem in poletnem semestru.

9. člen

Povezovanje seminarske naloge z ostalimi predmeti

Senat fakultete skladno s cilji študijskega programa določi usmeritve o povezovanju seminarske naloge s predmeti. V usmeritvah je določeno, kateri predmeti se morajo vsebinsko in praktično povezati s seminarskimi nalogami.

Naloga mentorja je, da z izborom in zahtevnostjo seminarskih nalog ter dinamiko dela spodbuja in omogoča povezovanje seminarske naloge z ostalimi predmeti v tekočem ali bodočih letnikih študija.

Naloga nosilca predmeta je, da skladno s sprejetimi usmeritvami o povezovanju seminarske naloge s predmeti, določi vsebine vaj in predavanj tako, da se smiselno navezujejo na seminarsko nalogo tekočega ali preteklega leta. V primeru, da to ni mogoče, nudi nosilec predmeta samostojno ali s svojimi sodelavci strokovno pomoč v obliki skupinskih ali individualnih konzultacij.

Predmeti se s seminarsko nalogo povezujejo teoretično in praktično. Teoretično se povezujejo s povzemanjem in uporabo metod razumevanja zgodovinskih, kulturnih in prostorskih značilnosti, razvojem konceptov in tehnikami argumentacije seminarskih nalog. Projektno pa pri vajah predmetov, ki se vsebinsko neposredno navezujejo na seminarsko nalogo tekočega ali preteklega letnika.

10. člen

Zaključna predstavitev seminarjev

Zaključna predstavitev je skupinska razstava seminarskih del vseh seminarjev. Praviloma se razstava začne z otvoritvijo v zadnjem tednu študijskega obdobja poletnega semestra, ki je v študijskem koledarju označen z navedbo »Razstava seminarjev«. Razstava pravilom traja do enega tedna pred Preizkusom sposobnosti za študij arhitekture. Natančen datum in trajanje razstave določi senat s sprejetjem vsakoletnega študijskega koledarja.

V tednu »Razstava seminarjev« ni dovoljeno razpisati nobenih oblik pisnega ali ustnega preizkusa znanj (kolokvija, izpita ali klavzurne vaje) pri kateremkoli predmetu od 1. do 5. letnika.

Mentor je skupaj s svojimi sodelavci dolžan pravočasno organizirati in nadzirati postavljanje razstave, da je postavitev zaključena do uradne otvoritve.

V tednu »Razstava seminarjev« mentor skupaj s svojimi sodelavci organizira ustno (in z drugimi medijo podprto) predstavitev in kritiko seminarskih nalog. Na predstavitev lahko povabi druge pedagoge fakultete in zunanje strokovnjake za katere meni, da bodo konstruktivno prispevali k kritiki seminarskih nalog. Sodelovanje na predstavitvi je prostovoljno in se ne honorira.

Mentor je skupaj s svojimi sodelavci po zaključku obdobja trajanja razstave do za to določenega datuma dolžan organizirati pospravljanje razstave in seminarske prostore vrniti v stanje, da je v njih mogoče v celoti izvajati pedagoško delo.

11. člen

Končne določbe

Pravilnik začne veljati naslednji dan po sprejemu na seji Senata fakultete, uporablja pa se od 01.10.2015 dalje.

S sprejetjem tega pravilnika preneha veljati Pravilnik za delo pri predmetu Projektiranje in kompozicija sprejet na 56. seji senata, dne 29.03. 2001.

prof. mag. Peter Gabrijelčič

DEKAN

